

CultuurSchakel

Jouw partner voor cultuur op school en in de vrije tijd

Werkplan 2020

Colofon

CultuurSchakel Werkplan 2020
September 2019

(070) 820 99 70
Prinsegracht 27
Postbus 13291
2501 EG Den Haag
info@cultuurschakel.nl
www.cultuurschakel.nl

Inhoudsopgave

1. Inleiding	5
2. Kunst & cultuur onder schooltijd	6
2.1. Primair onderwijs	6
2.1.1. Visieontwikkeling, advisering en ondersteuning	6
2.1.2. Leren en inspireren	7
2.2. Voortgezet onderwijs	8
2.3. Pabo's en kunstvakonderwijs	9
3. Kunst & cultuur in de vrije tijd	10
3.1. Zichtbaarheid	10
3.1.1. Profielen op de website	10
3.1.2. Zichtbaarheid van podia en makers.....	10
3.1.3. Haagse C.....	10
3.1.4. Lobby.....	10
3.2. Verbinding	10
3.3. Advisering, scholing en kennisdeling	11
3.3.1. Persoonlijke adviesgesprekken	11
3.3.2. Scholing	11
3.3.3. Netwerkbijeenkomsten.....	11
3.3.4. Monitoring en Onderzoek.....	11
3.4. Cultuureducatie in onderwijs en cultuurparticipatie in vrije tijd verbonden	11
3.4.1. Talentontwikkeling.....	12
3.5. Subsidieloket	12
4. Marketing & Communicatie	14
4.1. Ontwikkeling afdeling	14
4.2. Digitale strategie	14
4.2.1. Beheer website en social media	15
4.2.2. Digitale nieuwsbrieven/uitnodigingen.....	15
4.2.3. Content (foto's, verhalen, video's etc.).....	15
4.3. Vergroten naamsbekendheid en Public Relations	15
4.4. Evenementen	16
4.5. Ondersteuning afdelingen	16
4.5.1. Subsidieloket	16
4.5.2. Cultuur in de vrije tijd.....	16
4.5.3. Cultuur onder schooltijd	17
4.5.4. Cultuuronderwijs op zijn Haags (COH)	17
4.6. Interne communicatie	17
5. Personeelszaken	18
5.1. Cao	18
5.2. Personeelsformatie	18
5.3. Zzp'ers	18
5.4. Jaargesprekken en opleidingsbeleid	18
5.5. Functiebeschrijvingen	18
5.6. Arbeidsomstandigheden en veiligheid	18

6. Begroting	19
6.1. Begroting CultuurSchakel 2020	19
6.2. Begroting Cultuuronderwijs op zijn Haags 2020	22
6.3. Toelichting op de begroting	24
6.3.1. Algemeen	24
6.3.2. Schatting trend 2019 en 2020.....	24
6.3.3. Personeelskosten	24
6.3.4. Activiteitenbudgetten	24
6.3.5. Subsidieloket.....	24
6.3.6. Cultuuronderwijs op zijn Haags 2017-2020	25

1. Inleiding

2020 is het laatste jaar van de huidige beleidsperiode. We continueren veel van onze activiteiten, maar leggen soms andere accenten. Zo zetten we bij de afdeling Cultuuronderwijs meer in op het Speciaal Onderwijs, de betrokkenheid van leerlingen, het uitbouwen van leernetwerken en het educatieoverleg van culturele instellingen. Ook geven we meer aandacht aan de doorstroom van binnenschools naar buitenschools cultuuronderwijs. Binnen onze afdeling Cultuurparticipatie zetten we in op zichtbaarheid, scholing en netwerken. Wat betreft het subsidieket blijven we onze succesvolle regeling *Geld voor je kunst!* onder de aandacht brengen.

Diversiteit en inclusie blijven een belangrijk speerpunt voor de organisatie. Naast aandacht voor dit onderwerp bij alle afdelingen en bij werving van personeel nemen we in seizoen 2019-2020 opnieuw de Haagse CultuurAcademie onder onze vleugels: een leernetwerk voor young professionals in het culturele veld. Ook formuleren we in 2020 onze visie op inclusie naar aanleiding van de in het najaar van 2019 te verwachten aangepaste Code Culturele Diversiteit.

In 2020 schrijft de gemeente een nieuwe nota cultuureducatie waarvoor wij input zullen leveren. Ook zullen we gaan werken aan een nieuwe aanvraag bij het Fonds Cultuurparticipatie voor de nieuwe ronde Cultuureducatie met Kwaliteit. Afhankelijk van de invulling van het nieuwe programma Cultuurparticipatie dat wordt belegd bij het Fonds Cultuurparticipatie zullen we ook daarvoor eventueel een aanvraag doen.

In dit werkplan beschrijven we de activiteiten die we in 2020 ondernemen en wat we daarmee willen bereiken. Dit werkplan eindigt met de begroting voor 2020 en dient als basis voor de subsidieaanvraag aan de gemeente Den Haag voor 2020.

Marijn Cornelis
Directeur-bestuurder
Den Haag, september 2019

2. Kunst & cultuur onder schooltijd

2.1. Primair onderwijs

We blijven ook in 2020 werken aan kwaliteitsverbetering en verankering van cultuuronderwijs door:

- Visieontwikkeling, ondersteuning en advisering van scholen en aanbieders;
- leren en inspireren voor scholen en culturele aanbieders;
- verbinding van scholen en culturele aanbieders;
- vervolgstappen van Cultuuronderwijs op zijn Haags (COH).

De implementatie van COH is een belangrijk onderdeel van onze werkzaamheden op scholen. Een aantal activiteiten die onder COH vallen, zijn daardoor verweven in ons werkplan. Voor de overige activiteiten in het kader van COH verwijzen wij naar het projectplan COH.

In 2020 zullen we input leveren voor de gemeentelijke nota Cultuureducatie en een aanvraag doen voor het landelijke programma Cultuureducatie met Kwaliteit.

2.1.1. Visieontwikkeling, advisering en ondersteuning

De cultuurcoach op school

CultuurSchakel ondersteunt scholen bij de ontwikkeling van hun visie op cultuuronderwijs. De cultuurcoaches hebben persoonlijk contact met bijna alle scholen in Den Haag en werken hierbij vanuit een gemeenschappelijk kader: Het Haags Cultuurtraject. Met deze tool krijgen scholen meer inzicht in de waarde van cultuuronderwijs en kunnen zij een kwaliteitsslag maken en hun cultuurprogramma goed vormgeven. Het Haags Cultuurtraject wordt continu geactualiseerd naar aanleiding van onderwijsinhoudelijke ontwikkelingen.

Daarnaast informeren, adviseren en ondersteunen de coaches de scholen bij de implementatie van de leerlijnen COH, de bijbehorende scholing, het inzetten van vakdocenten als trainer of de Kunstenaar in de klas.

Speciaal onderwijs en andere schooltypes

Bij diverse scholen wordt met ondersteuning van de coaches gewerkt aan de aansluiting van COH bij hun type onderwijs, zoals thematisch onderwijs, IPC en onderzoekend en ontwerpand leren.

Het materiaal van COH wordt daarnaast getest bij verschillende clusters van het speciaal onderwijs. In 2020 wordt de eerste pilot speciaal onderwijs gestart. In 2020 volgt hieruit een diepgaander onderzoek naar het beste advies voor speciaal onderwijs voor het werken met de COH projecten. In 2020 zal voor het speciaal onderwijs ook een aantal themabijeenkomsten worden georganiseerd. Aanbieders worden daarnaast uitgenodigd om met scholen te praten over de geschiktheid van hun activiteiten voor speciaal onderwijs.

Eigenaarschap cultuuronderwijs

Om de betrokkenheid van leerlingen bij hun cultuuronderwijs op school te versterken en te vergroten, onderzoeken we in najaar 2019 of en hoe de leerlingen zelf mede verantwoordelijk kunnen worden voor hun cultuuronderwijs. Het onderzoek zal vooral bestaan uit het bevragen van leerlingen van diverse scholen, samen met hun cultuurcoördinator. Afhankelijk van de uitkomsten en conclusies van dit onderzoek volgt in 2020 een pilot.

Brochure Vonk en planningssysteem

Jaarlijks maakt CultuurSchakel de brochure Vonk, met al het gesubsidieerde cultuuraanbod voor de scholen. Scholen kiezen hieruit (ondersteund door de coaches) hun activiteiten, waarvoor ze vervolgens bij ons inschrijven en die wij voor hen plannen. De brochure en het planningssysteem zijn belangrijke middelen om scholen en aanbieders te verbinden. Elk jaar zagen we tot nu toe een groei in het aanbod en het aantal geboekte activiteiten. We verwachten in 2020 weer van ruim 45 aanbieders activiteiten en ongeveer 100.000 inschrijvingen. Er is echter een risico dat de kosten voor de scholen zullen stijgen als onze subsidieaanvragen voor busvervoer bij de fondsen niet wordt gehonoreerd. Dit kan leiden tot een terugloop in het aantal inschrijvingen. We zijn in gesprek met de gemeente over deze kosten van busvervoer.

Een commissie van experts uit het onderwijs en het culturele veld adviseert over de toelating van niet-gesubsidieerde aanbieders in Vonk en kijkt mee naar de kwaliteit van de culturele activiteiten. Voor selectie

van te bezoeken activiteiten zijn de evaluatieformulieren die leerkrachten invullen leidend. Diversiteit is een belangrijk aandachtspunt in het advies van de commissie.

Relatie binnenschools en buitenschools cultuonderwijs

In 2019 maakten we een start met het in kaart brengen en actief onderzoeken van de relatie tussen cultuonderwijs binnenschools en cultuonderwijs buitenschools. Voor meer informatie verwijzen wij naar hoofdstuk 3.4. Ouders worden hier waar mogelijk bij betrokken. Op een aantal scholen wordt gepeild hoe zij door CultuurSchakel ondersteund willen worden bij ouderbetrokkenheid.

Besturen en directies

In 2019 werden voor de grote schoolbesturen rapportages gemaakt van onze driejaarlijkse Cultuurscan, voor wat betreft de resultaten van het bestuur ten opzichte van de andere scholen in Den Haag. Deze rapportages werden met de afzonderlijke besturen besproken. Het bestuur van de Haagsche Schoolvereniging houdt cultuonderwijs vast op de agenda door o.a. de initiëring van een structureel overleg van de cultuurcoördinatoren voor uitwisseling van cultuurplannen. Onze cultuurcoaches zijn hierbij adviseur. De Haagse Scholen en SCOH (St. Christelijk Onderwijs Haaglanden) hebben gevraagd of wij de vragen van hun eigen scholen kunnen bundelen, zodat zij vanuit hun kenniscentrum hier scholing voor kunnen aanbieden, in samenwerking met CultuurSchakel. De SCOH gaat vanuit het bestuur de schooldirecties meer informeren en stimuleren om cultuonderwijs een goede plek in het curriculum te geven, waarbij CultuurSchakel hen adviseert en eventueel presentaties verzorgt.

Uit met CultuurSchakel

Dit programma voor scholen organiseren wij in samenwerking met de schoolbesturen van De Haagse Scholen, Stichting Christelijk Onderwijs Haaglanden en de Haagse Schoolvereniging. Medewerkers van scholen bezoeken in hun vrije tijd een voorstelling, concert of tentoonstelling. Hiermee willen we de vonk voor kunst en cultuur over laten slaan en hen kennis laten maken met Haagse instellingen. De instelling verzorgt hierbij een extra activiteit, bijvoorbeeld een kijkje achter de schermen of een inleiding door de regisseur of choreograaf. Er zijn altijd twee cultuurcoaches aanwezig die voor aanvang vertellen wat CultuurSchakel doet. Deelnemende instellingen zijn het Zuiderstrandtheater, West Den Haag, Het Nationale Theater, Paard, Holland Dance, het Mauritshuis, Beelden aan Zee en Dakota. Diversiteit van het aanbod is een aandachtspunt bij de samenstelling van het programma.

2.1.2. Leren en inspireren

Cursus interne cultuurcoördinator (icc)

In schooljaar 2019-2020 geven we de zevende icc-cursus. Sinds januari 2019 is een geactualiseerde cursus door het Landelijk Kennisinstituut Cultuureducatie Amateurkunst (LKCA) ingevoerd. CultuurSchakel gaat hier vanaf het schooljaar 2019-2020 mee werken.

Post-hbo Cultuurbegeleider

In schooljaar 2018-2019 werd deze 1,5 jaar durende opleiding van de Inholland Academy in Den Haag uitgevoerd, met CultuurSchakel, Kunstgebouw en KCR als partners. In studiejaar 2019-2020 wordt deze opnieuw aangeboden in de regio Den Haag/Rotterdam. CultuurSchakel verzorgt enkele programma-onderdelen o.a. over de leerlijnen van COH. CultuurSchakel levert tevens een bijdrage aan de doorontwikkeling van de opleiding.

Leernetwerken

In 2017 zijn we gestart met leernetwerken voor de scholen en vakdocenten die op scholen werkzaam zijn, waarbij de deelnemers de inhoud en vorm van de bijeenkomst bepalen en een kleine groep deelnemers deze samen met de cultuurcoaches voorbereidt. CultuurSchakel initieert, faciliteert en ondersteunt zowel proces als uitvoering en levert input over landelijke en Haagse ontwikkelingen, waaronder COH. Afhankelijk van de behoefte geeft een specialist uit het werkveld een presentatie of workshop. In 2020 worden vier leernetwerken twee keer uitgevoerd: leernetwerk Muziek, leernetwerk voor icc'ers, leernetwerk Kunstvakken en leernetwerk

Thematisch onderwijs/vakintegratie. Daarnaast zetten we in op scholing van de cultuurcoaches die de leernetwerken modereren.

Cursus Fondsenwerving, voor po en vo

In 2020 wordt er een cursus Fondsenwerving georganiseerd voor po en vo. De cursus bestaat uit drie modules. De cursisten leren een plan schrijven, een begroting maken en dit te presenteren aan de groep. De cursisten geven elkaar feedback en in de laatste module geven de cursusleider en een vertegenwoordiger van Fonds 1818 de laatste aanwijzingen. Een cultuurcoach houdt na de cursus nog contact met de cursisten over de voortgang van hun aanvraag.

Educatief medewerkers

In 2019 zijn behoeftes geïnventariseerd onder de educatoren van de podiuminstellingen en musea voor een gezamenlijk overleg. CultuurSchakel organiseert en faciliteert dit overleg en zorgt voor de continuïteit. De educatoren bepalen de onderwerpen, thema's en eventuele sprekers voor verdieping. Cultuurcoaches onderhouden daarnaast contact met de culturele instellingen in hun stadsdeel en geven advies over een optimale aansluiting bij de vraag van de school.

Educatoren willen regelmatig in contact komen met de scholen. De Haagse Cultuuronderwijs Dag voorziet in deze breed gedragen behoefte. Daarnaast zijn de cultuurcoaches een schakel tussen de instelling en de school, bij de afstemming van het aanbod uit Vonk, COH-projecten, Doe-activiteiten, Kunstenaar in de klas en de kansen die er liggen op het gebied van educatie (binnenschools) en participatie (buitenschools). We onderzoeken op welke manier nieuwe ontwikkelingen en een divers cultureel aanbod het huidige aanbod kunnen aanvullen.

Kunstenaar in de klas

Ook in 2020 organiseren we bijeenkomsten voor aanbieders van Kunstenaar in de klas en betrokken kunstenaars om het aanbod, de samenwerking, de zichtbaarheid en de organisatie te verbeteren. Daarnaast bespreken we de ondersteuningsbehoefte voor deskundigheidsbevordering.

Haagse Cultuuronderwijs Dag 2020

Jaarlijks organiseren we een dag voor scholen en aanbieders over cultuuronderwijs. Voor de Haagse Cultuuronderwijs Dag op 22 april 2020 zullen niet alleen Haagse scholen en culturele instellingen uitgenodigd worden, maar richten we ons op het hele land. De tijd is hiervoor rijp, omdat Haagse scholen en aanbieders elkaar steeds beter weten te vinden (hun ontmoeting was een belangrijk onderdeel van de edities tot nu toe) en omdat we onze ontwikkelde expertise ook graag presenteren aan instellingen in het land. Uiteraard Cultuuronderwijs op zijn Haags ook deel uitmaken van het programma.

2.2. Voortgezet onderwijs

Vanaf schooljaar 2019-2020 coördineert CultuurSchakel voor de leerjaren 1 en 2 van het Voortgezet Onderwijs de cultuurbezoeken aan Haagse podiuminstellingen en van het Cultuurmenu: het gezamenlijke programma van museumlessen door 16 Haagse musea. Daartoe maken wij in het voorjaar van 2020 de brochure Expeditie C waarin al dit aanbod gebundeld is. De scholen kunnen daarna op onze website inschrijven voor deze activiteiten en subsidie aanvragen van de gemeente. Iedere vo-school wordt persoonlijk door onze coaches geadviseerd over het aanbod en ondersteund bij de inschrijving. Na inschrijving plant CultuurSchakel de bezoeken. We verwachten inschrijvingen van ongeveer 25 scholen en 8000 leerlingen.

Voortgezet onderwijscoaches

De vo-coaches werken stadsbreed. Dat is anders dan de po-coaches die stadsdeelgericht werken. Iedere cultuurcoach is contactpersoon voor een aantal scholen. Alle contactmomenten met - en informatie over - hun scholen vullen de coaches in op zogenaamde relatiekaarten. Hierdoor hebben wij altijd up-to-date informatie over de stand van zaken op de scholen.

CultuurStemmen

In samenwerking met een aantal vo-scholen en culturele instellingen is in 2019 door ons de *tool* CultuurStemmen ontwikkeld. CultuurStemmen is een dialoogmiddel waarin het maken van bewuste en betekenisvolle keuzes centraal staat. Het biedt docenten de kans om met de klas in gesprek te gaan over thema's die bij hen leven en over eerdere culturele activiteiten die zij hebben ervaren. Op basis van deze

gesprekken kan de klas een *bewuste* keuze maken voor de activiteiten die het volgende schooljaar vanuit school worden bezocht. In 2020 zullen we deze tool doorontwikkelen.

Overige activiteiten voor het vo

Het Fonds voor Cultuurparticipatie biedt in 2020 voor de laatste maal de regeling 'Versterking cultuureducatie in het vmbo, vso en praktijkonderwijs 2018-2020'. CultuurSchakel helpt scholen bij het opstellen van de plannen, de begroting en begeleidt de aanvraag.

2.3. Pabo's en kunstvakonderwijs

Pabo's

Er is een structurele samenwerking tussen CultuurSchakel, pabo Inholland en pabo Haagse Hogeschool opgebouwd. Cultuurcoaches geven gastlessen aan tweede- en vierdejaarsstudenten ter kennismaking met CultuurSchakel en COH. Docenten van de pabo bezoeken de Haagse Cultuuronderwijs Dag, de icc-trainers van CultuurSchakel verzorgen een gastles binnen de minor icc op de Haagse Hogeschool over samenwerken met culturele instellingen en werken met COH. Ze zijn ook aanwezig bij de afsluiting van deze minor.

Er is afstemming over communicatie van elkaars activiteiten voor leerkrachten en studenten. Zo besteden we bij de icc-cursus en in onze nieuwsbrief aandacht aan de post-hbo-cursussen Vakspecialist Muziek en Drama en Cultuurbegeleider van Inholland. Op hun beurt vertellen de trainers van deze cursussen over de leernetwerken van CultuurSchakel.

Jaarlijks is er overleg met de vaksectie kunst van beide opleidingen. Er wordt besproken waar kansen liggen om elkaar en de positie van cultuuronderwijs in de basisschool te versterken. Eind 2019 organiseren we een bijeenkomst met opleidingsdocenten/coördinatoren en enkele studenten van pabo's, conservatorium en KABK om de verschillende samenwerkingsvormen te bespreken, te bundelen en waar mogelijk naar een hoger niveau te tillen met een groter bereik in 2020.

Kenniskring muziek

CultuurSchakel neemt sinds 2019 deel aan de kenniskring muziek die in 2018 is opgericht door de pabo's Inholland, Haagse Hogeschool en het Koninklijk Conservatorium. Deelnemers zijn muziekdocenten van de genoemde opleidingen en een cultuurcoach van CultuurSchakel. Naast het delen van informatie over ontwikkelingen op de instellingen zelf, het Haagse leernetwerk muziek en kennis over Haagse en landelijke ontwikkelingen op muziekgebied, hebben de bijeenkomsten tot doel om samenwerking tussen de pabo's en het conservatorium te onderzoeken en te versterken. De kenniskring komt drie à vier keer per seizoen bij elkaar.

Conservatorium

In seizoen 2018-2019 heeft CultuurSchakel gastlessen verzorgd aan de eerste- en vierdejaarsstudenten ter kennismaking met CultuurSchakel. Vervolgens is er een inhoudelijke bijeenkomst over creativiteitsontwikkeling en COH gegeven. De lessen worden in 2020 gecontinueerd. De les aan de eerstejaars wordt opgenomen in het nieuwe curriculum. Voor de vierdejaarsstudenten wordt dit besloten als dat curriculum vastgesteld wordt.

Daarnaast is door Kunstgebouw, in afstemming met conservatorium, CultuurSchakel en diverse penvoerders uit Zuid Holland, een Meet up georganiseerd voor eerstejaarsstudenten van het Koninklijk Conservatorium en Codarts om de studenten te informeren over Cultuureducatie met Kwaliteit. In 2020 vindt deze opnieuw plaats, met dezelfde opzet en doelgroep.

3. Kunst & cultuur in de vrije tijd

Binnen het Haagse veld neemt de afdeling Cultuurparticipatie van CultuurSchakel een onafhankelijke positie in. We ondersteunen, verbinden en creëren draagvlak en zichtbaarheid voor actieve kunstbeoefening in de vrije tijd. We zijn een stedelijke, tweedelijns organisatie, we werken stadsbreed en vraaggericht en we zijn disciplinegericht. Door onze contacten in de stadsdelen zitten we in de haarvaten van de stad en kunnen we verbanden leggen tussen cultuurparticipatie en andere beleidsdomeinen of ontwikkelingen in de stad.

3.1. Zichtbaarheid

3.1.1. Profielen op de website

Wij willen dat zoveel mogelijk verschillende cultuurparticipanten uit Den Haag de weg naar aanbieders van lessen, verenigingen, subsidie, officiële instanties en podia vinden en dat verschillende vormen van kunstbeoefening zichtbaar zijn. Culturele organisaties, cursusaanbieders, festivals, Ooievaarspasaanbieders en aanbieders voor culturele seniorenactiviteiten brengen we per stadsdeel nauwkeurig in kaart en maken we zichtbaar via de site van CultuurSchakel. Samen met de afdeling Marketing & Communicatie zorgen we voor complete aanbiedersprofielen en een actuele agenda op de website en leveren we input voor social media, waaronder interviews en video's van Haagse aanbieders. Het controleren van het aanbod op de site is arbeidsintensief en vereist continu aandacht. Het aanbod verandert voortdurend. Dat vraagt om een actieve houding in het toegankelijk en up-to-date houden van de informatie.

3.1.2. Zichtbaarheid van podia en makers

Zichtbaarheid van kunst in de vrije tijd betekent ook het tonen van kunstbeoefening op podia in de stad. In de stad zijn veel podia en festivals, maar niet iedereen weet de weg naar deze podia te vinden. De mogelijkheden van de podia en festivals om actief op zoek te gaan naar vrijetijdskunstenaars zijn beperkt. We gaan opzoek naar effectieve manieren om podia en aanbod met elkaar te verbinden.

3.1.3. Haagse C

Om het veld van kunstbeoefening zichtbaarder te maken reiken we in 2020 voor de derde keer de Haagse Cultuurparticipatie Prijs uit: de Haagse C. Hieraan kunnen initiatieven meedoen die tussen mei 2019 en maart 2020 een project in Den Haag met Haagse vrijetijdskunstenaars realiseerden. Het thema van de Haagse C bepalen we in december 2019. Een onafhankelijke jury van landelijke en lokale professionals nomineert vier initiatieven die we met een videoportret aan Den Haag presenteren. De genomineerden krijgen allen inhoudelijke feedback en tips van de jury. Met de Haagse C willen we Haagse cultuurparticipatie in de spotlights zetten en de aandacht en het draagvlak hiervoor vergroten.

3.1.4. Lobby

Wij blijven actief aandacht vragen voor (de belangen van) kunstbeoefening in de vrije tijd. Niet alleen bij de politiek, maar ook bij andere belangrijke samenwerkingspartners zoals sport, zorg en welzijn. Dit doen we door aanwezig te zijn bij overleggen en zelf actief contact te leggen met kansrijke initiatieven. Ook organiseren we jaarlijks een bijeenkomst voor het veld met de wethouder Cultuur, waarbij we gesprekken agenderen over de stand van zaken binnen kunstbeoefening in de vrije tijd.

3.2. Verbinding

Per stadsdeel zoeken wij steeds naar samenwerking met de lokale aanbieders, bewoners(verenigingen), de plaatselijke welzijns- en zorginstellingen, stadsdeelkantoren en de Haagse Kracht-medewerkers. Belangrijke partners voor CultuurSchakel zijn de acht Haagse Cultuurankers. De ankers opereren stadsdeelgericht, CultuurSchakel werkt vooral stadsbreed met gegronde kennis van de wijken. We kijken naar waar we elkaar kunnen aanvullen en versterken. Per anker zijn aard en inhoud van de samenwerkingen op stadsdeelniveau verschillend. Wij kijken per stadsdeel wat de mogelijke en wenselijke samenwerking is.

3.3. Advisering, scholing en kennisdeling

3.3.1. Persoonlijke adviesgesprekken

Om aanbieders met een profiel op de website een aanspreekpunt te geven, is iedere aanbieder aan een adviseur gekoppeld in zijn/haar account. Die adviseur is gespecialiseerd in de discipline of het stadsdeel van de aanbieder. De aanbieders benaderen ons voor zowel eenmalige adviesgesprekken als om doorlopende begeleidingstrajecten. Daarnaast weten vele partijen in de stad ons te vinden voor advies.

Wij behandelen o.a. de volgende ondersteuningsvragen:

- Informatie over samenwerkingsmogelijkheden.
- Advies over realisatie van plannen voor projecten met vrijetijdskunstenaars.
- Over *Geld voor je kunst!* en andere subsidiemogelijkheden voor vrijetijdskunstenaars.
- bereiken van doelgroepen en vergroten publieksaantallen of ledenwerving.
- Programmering van vrijetijdskunstenaars op bv festivals.
- Omtrent (betaalbare) studio's, podia en expositiemogelijkheden.

Onderwerpen waar we veel vragen over krijgen bij adviesgesprekken maken we gemakkelijk toegankelijk door dossiers op onze website.

3.3.2. Scholing

Via scholing willen wij de positie van aanbieders versterken en haken we in op actuele thema's voor het veld. Het aanbod bestaat uit diverse trainingen die leerzaam, vernieuwend en informatief kunnen zijn. Tevens zijn dergelijke trainingen een moment om informatie uit te wisselen met anderen, elkaar te ontmoeten en het eigen netwerk te versterken. In 2020 organiseren we een aantal scholingen. De inhoud van de scholing bepalen de adviseurs eind 2019 op basis van hun ervaringen in het veld.

3.3.3. Netwerkbijeenkomsten

De adviseurs blijven op de hoogte van de trends en ontwikkelingen die relevant zijn voor hun disciplines en brengen deze kennis naar het Haagse veld. Dit doen we onder andere in netwerkbijeenkomsten. In 2020 organiseren we (deels met samenwerkingspartners) verschillende netwerkbijeenkomsten:

- Netwerken van culturele organisaties in alle (acht) stadsdelen.
- Disciplinegerichte bijeenkomsten voor de disciplines muziek, dans en naar behoefte ook voor andere disciplines.
- Jaarlijkse bijeenkomst voor het Haagse vrijetijdskunstveld.
- Discipline overstijgende thema's.

3.3.4. Monitoring en Onderzoek

CultuurSchakel wil via kennisdeling en onderzoek bijdragen aan het beleid voor de Haagse cultuurparticipatie. De afgelopen jaren zijn er vele onderzoeken uitgevoerd door CultuurSchakel, maar ook door het LKCA en andere instanties. In 2020 concentreren we ons op verbinding van deze onderzoeken en afstemming van onderzoeken in de toekomst. Op onze website zullen we relevante informatie uit deze onderzoeken gaan publiceren.

3.4. Cultuureducatie in onderwijs en cultuurparticipatie in vrije tijd verbonden

Door onze ondersteuning van cultuuronderwijs onder schooltijd bereiken we bijna álle kinderen van Den Haag. Daarnaast proberen we met onze afdeling Cultuurparticipatie deelname van cultuur in de vrije tijd te bevorderen. We zien echter dat de doorstroom van kinderen die onder schooltijd enthousiast zijn over cultuur, naar een daadwerkelijke deelname aan cultuur in de vrije tijd soms stagneert. Daarom hebben we in 2019 het initiatief genomen om een programma op te zetten waarmee de actieve deelname van kinderen (leeftijd primair onderwijs) aan cultuur wordt gestimuleerd en continuïteit in hun culturele ontwikkeling wordt geborgd. Het uiteindelijke doel is een toolbox te ontwikkelen met passende, creatieve hulpmiddelen die door aanbieders, scholen en anderen in de wijken te gebruiken zijn. Deze tools ondersteunen, stimuleren en versterken de verbindingen tussen (binnenschoolse) cultuureducatie en (buitenschoolse) cultuurparticipatie.

Kind en wijk centraal

In 2019 is het concept ontwikkeld en zijn zowel binnen CultuurSchakel als in de stadsdelen de eerste stappen in de uitwerking gezet. De belangrijkste uitgangspunten voor het project zijn:

- Culturele ontwikkeling van kinderen is de rode draad in de aanpak en keuzes voor verbindingen tussen educatie en participatie. Het kind met zijn/haar ambities, enthousiasme, culturele initiatieven en wensen staat centraal en krijgt waar mogelijk de regie (evt. samen met de ouders).
- Het kind centraal vraagt een *brede* opvatting van kunst en cultuur.
- De wijk (de buurt) waar kinderen leven vormt het speelveld en podium. De school vormt daarbinnen - als vindplaats van de kinderen- een belangrijke locatie en is samen met andere aanbieders en organisaties één van de schakels in het netwerk.

Deze uitgangspunten zijn kenmerkend voor het gehele project en voor een uitwerking op maat per stadsdeel. Het project zal in verschillende fases worden uitgerold in alle stadsdelen van Den Haag. In iedere fase is betrokkenheid van en samenwerking met kinderen (panels), aanbieders, scholen, buurtorganisaties en culturele instellingen een voorwaarde.

Mapping

Het project start steeds met 'mapping' in een wijk. Dit behelst het letterlijk in kaart brengen van mensen, activiteiten en plekken. Door onderzoek worden kansen, mogelijkheden en behoeften in kaart gebracht. Dit wordt in ieder deelnemend stadsdeel gedaan door een groep kinderen, onder leiding van een lokale organisatie, evenals door de coaches en adviseurs van CultuurSchakel. Tijdens mapping-events worden de resultaten gepresenteerd. Dit traject vindt grotendeels plaats in het najaar van 2019.

Doelen voor 2020

- Per stadsdeel wordt een vervolg geven aan de uitkomsten van de mapping-events. De events zijn tegelijkertijd netwerkbijeenkomsten om samenwerking tussen aanbieders, scholen en andere organisaties in de wijk te stimuleren.
- In ieder stadsdeel is een kinderpanel betrokken bij de vervolgstappen.
- Wensen voor concrete tools worden geïnventariseerd. Vier tools worden uitgevoerd.
- De (on)mogelijkheden van mapping als sleutelinstrument worden gedocumenteerd.
- De verbinding educatie-participatie krijgt een plek binnen de icc-cursus.
- Coaches en adviseurs van CultuurSchakel passen de gemeenschappelijke invalshoek -vanuit kind en de wijk- waar mogelijk toe in hun werk. We houden bij tot welke -andere- resultaten dat leidt.
- Resultaten van het project worden ingezet tijdens bijv. de Onderwijsdag.
- Uitwisseling van kennis en resultaten met afdeling Cultuur van de gemeente
- In samenspraak met o.a. het LKCA en andere steden, wordt een gezamenlijke kennisbijeenkomst georganiseerd.
- De werkwijze en de toolbox die ontstaat worden ingebed in het werk van de afdelingen Educatie en Participatie.

3.4.1. Talentontwikkeling

In 2019 wordt gekeken naar hiaten en kansen voor talentontwikkeling in de popsector. In 2019 organiseren we een bijeenkomst met het veld van popmuziek, waarin we met de mappingmethode gaan kijken naar kansen voor talentontwikkeling en inventariseren we wat de behoeften voor ondersteuning zijn in het veld. Op basis van de behoeften, die in deze bijeenkomst naar boven komen, gaan we een tool ontwikkelen die het veld goed in kaart moet brengen en een aanvulling is op het al bestaande overzicht van alle aanbieders voor actieve cultuurparticipatie.

3.5. Subsidieloket

In 2020 continueren we de huidige subsidieregelingen. Het totaal aantal aanvragen ligt tussen de 450 en 500. De toekenningen voor de basissubsidie en presentatiesubsidie I worden beoordeeld door CultuurSchakel. De

aanvragen voor prestatiesubsidie II en voor *Geld voor je kunst!* worden beoordeeld door een onafhankelijke beoordelingscommissie.

Voor de basissubsidie is een bedrag van € 337.638- (budget 2018 exclusief trend) gereserveerd. De inlevertermijn voor de basissubsidie is jaarlijks op 1 maart, over het voorgaande jaar.

Voor de presentatiesubsidies, inclusief de zorguitvoeringen en buitenconcerten, is een bedrag van € 494.755,- (budget 2019, exclusief trend) gereserveerd. Vanaf 2020 wordt dit verdeeld in 4 i.p.v. 3 rondes. Wanneer het aantal aanvragen per ronde het budget overschrijdt, passen we een korting toe. Blijven de aanvragen binnen het budget, dan verschuift het budget naar de volgende ronde.

In 2020 continueren we weer de succesvolle regeling *Geld voor je kunst!* Steeds meer initiatieven weten de weg te vinden naar deze regeling. In 2019 zijn we gestart met het pitchen op locaties in de diverse stadsdelen. Eind 2019 gaan we dit evalueren en bij succesvolle resultaten dit concept continueren. We blijven streven naar het laagdrempelig aanvragen en bereiken van nieuwe doelgroepen. We blijven pitchavonden organiseren en zetten diverse online middelen in om *Geld voor je kunst!* te promoten. Onze adviseurs promoten de regeling in het veld, begeleiden aanvragers bij startvragen, organiseren samen met de projectmedewerker pitchavonden, houden na de pitch contact met de aanbieder en bezoeken, waar mogelijk, de gesubsidieerde activiteit.

4. Marketing & Communicatie

4.1. Ontwikkeling afdeling

De afdeling Marketing & Communicatie (M&C) zorgt voor de communicatie over CultuurSchakel en haar producten en diensten. De afdeling zorgt voor afstemming van alle uitingen, een balans tussen corporate naamsbekendheid en communicatie over de verschillende producten en diensten en een eenduidig en aansprekend verhaal richting de stad en onze partners.

We willen onze producten en diensten goed onder de aandacht brengen, zonder een overdaad aan communicatie-uitingen; bij de juiste personen, op de juiste momenten en in de juiste toon. Hierbij speelt een contentplanning een belangrijke rol én is het van belang dat we van tevoren bepalen waar de focus in 2020 ligt en welke producten en diensten per organisatieonderdeel prioriteit krijgen op het gebied van marketing en communicatie. Deze focuspunten hebben ook gevolgen voor de inzet van de M&C-medewerkers, aansluitend bij hun eigen expertises.

4.2. Digitale strategie

De afgelopen twee jaar hebben we flink ingezet op de vernieuwing en (door)ontwikkeling van de website. In 2020 besteden we minder tijd en middelen aan de technische doorontwikkeling van de website. Uiteraard blijft de afdeling M&C de website monitoren en pakt zij belangrijke verbeterpunten op.

See, Think, Do, Care

Daarnaast stelt de afdeling een digitale strategie op, waarin aandacht is voor de optimalisatie en vindbaarheid van de website, de inzet van online advertenties en analyses van het gebruik van de site. Hierbij besteden we aandacht aan de interne processen en werkwijzen rondom de website met daarbij een heldere taakverdeling en werkwijze en verankering in de organisatie.

In de digitale strategie besteden we ook aandacht aan het *See, Think, Do, Care-model* van Google. Met het model van Google kunnen we met de content beter inspelen op de behoefte van de bezoeker, afhankelijk van de fase waarin hij of zij zit en het middel en de boodschap daarop afstemmen.

Doelgroepen

In 2020 gaan we onderzoeken welke groepen we al bereiken via onze digitale kanalen en welke nog niet. We willen tevens onderzoeken of het wenselijk is een deel van de website (en social media posts) te vertalen in het Engels.

Google AdWords

In 2019 hebben we onze inzet van Google AdWords geprofessionaliseerd. Er staat nu een basis met advertenties waarop we ook in 2020 kunnen voortborduren met actuele advertenties. Dit willen we uitbreiden met retargeting: dit zijn advertenties die we alleen laten zien aan bezoekers die al eerder onze website hebben bezocht.

Zoekmachineoptimalisatie

We blijven ook investeren in organische vindbaarheid via landingspagina's van het vrije tijd aanbod via zoekwoordenonderzoek. De landingspagina's geven antwoord op de zoekvraag en we leiden de bezoeker naar de filterpagina en passend aanbod.

Analyse en statistieken

Ook blijven we investeren in de analyse van onze online werkzaamheden. We hebben een uitgebreid dashboard met doelen ingesteld en monitoren dit doorlopend. Naast het genereren van de maandcijfers zoomen we ieder kwartaal dieper in op de cijfers en stellen op basis daarvan onze werkzaamheden eventueel

bij. Hierdoor kunnen we bepalen welke pagina's binnen de site extra aandacht nodig hebben en welke pagina's we moeten optimaliseren.

4.2.1. Beheer website en social media

De website is voor CultuurSchakel een belangrijk middel voor interactie met de verschillende doelgroepen. Om actualiteit van en inspiratie via de website te garanderen, is dagelijks beheer een belangrijke taak van de afdeling. Begin 2020 zorgt de afdeling M&C voor een bijstelling van de contentstrategie op basis van ervaringen uit het voorgaande jaar. We maken een nieuwe contentplanning die we dagelijks bijhouden. Deze helpt ons met een duidelijke lijn in de communicatie en een evenredige verdeling in de berichtgeving. Vooraf maken we een inschatting van onderwerpen die aan de orde gaan komen op de website en de verschillende social mediakanalen. Maandelijks brainstormen we met een groepje adviseurs en coaches over de invulling van de social contentplanning om hierin actueel, inspirerend en verrassend te blijven.

De inzet van social media is belangrijk om bezoek naar de site te genereren. Daarnaast zetten we social media ook in om de interactie te faciliteren voor COH. De social mediastrategie wordt meegenomen in de totale digitale (content)strategie.

We streven in 2020 naar een verhoging van:

	2019	2020
Websitebezoeken	55.000	57.500
Facebook likes	2.000	2.250
Twitter volgers	1.850	1.900
Instagram volgers	650	850
LinkedIn volgers	300	400

4.2.2. Digitale nieuwsbrieven/uitnodigingen

CultuurSchakel verstuurt maandelijks twee externe digitale nieuwsbrieven via MailChimp: Kunst & cultuur in de vrije tijd en Kunst & cultuur onder schooltijd. In 2020 onderzoeken we de behoefte aan een nieuwsbrief specifiek gericht op COH. Ook voor het voortgezet onderwijs is wellicht behoefte aan een eigen nieuwsbrief. De afdeling M&C verzorgt ook iedere maand de coördinatie en opmaak van de interne nieuwsbrief naar de medewerkers en de voortgangsrapportage aan de Raad van Toezicht.

In 2020 streven we naar een verhoging van het aantal abonnees:

	2019	2020
Nieuwsbrief Kunst & cultuur in de vrije tijd	1.550	1.650
Nieuwsbrief Kunst & cultuur onder schooltijd	825	850

4.2.3. Content (foto's, verhalen, video's etc.)

In 2020 zetten we wederom in op het creëren van hoogwaardige en breed inzetbare digitale content. Het gaat hierbij om foto's, video's, vlogs, blogs en interviews ter ondersteuning van alle organisatieonderdelen. Ook adviseren en ondersteunen we de interne opdrachtgevers bij het creëren van content over een langere periode, waardoor we voor een goede verdeling in de communicatie-uitingen zorgen.

4.3. Vergroten naamsbekendheid en Public Relations

In 2020 gaan we (online) adverteren voor corporate en voor de grotere projecten/diensten. Hoewel de invalshoek per uiting kan verschillen, is het hoofddoel de vergroting van de kwalitatieve naamsbekendheid van CultuurSchakel en de (online) vindbaarheid. Rond juni en/of in aanloop naar het nieuwe seizoen/schooljaar zetten we in op een naamsbekendheids campagne om meer aandacht bij Hagenaars te vragen voor het overzicht van vrijetijdskunstenaars dat wij bieden op onze website. Hiervoor willen we een mix van online en offline middelen inzetten.

De afgelopen jaren is ook geïnvesteerd in een goede en actuele perslijst en in een duurzame relatie met het lokale persnetwerk, zowel bij journalisten als via de gemeente Den Haag. In 2020 blijven we hier aandacht aan

besteden. Ook zullen we nog meer inzetten op onze relaties met bloggers, vloggers en online media. Daarnaast nodigen we de pers uit voor nieuwswaardige evenementen/momenten.

4.4. Evenementen

Inspireren en zichtbaar maken is één van de kerndoelen van CultuurSchakel en tevens het doel van de afdeling M&C. Eén van de manieren waarop we dit invullen, is door het organiseren van verschillende eigen evenementen en bijeenkomsten op het gebied van kunst & cultuur onder schooltijd en in de vrije tijd.

In 2020 ligt de projectleiding van iktoon Den Haag en de Haagse C opnieuw bij de afdeling M&C. In nauwe samenwerking met de afdeling Cultuurparticipatie werken we aan de zichtbaarheid van Haagse kunst en cultuur in de vrije tijd in de maand juni, waarmee we aansluiten bij de landelijke zichtbaarheids campagne iktoon. Hiervoor wordt een projectteam samengesteld met medewerkers vanuit de afdelingen M&C en Cultuurparticipatie. De inzet voor iktoon 2020 moet bijdragen aan de afdelingsdoelen van M&C en Cultuurparticipatie, zoals het vergroten van onze naamsbekendheid en ons online bereik, de waardering voor vrijetijdskunstenaars (zichtbaarheid van de toppers) en het bieden van een online én fysiek podium. Vanuit de evaluatie van iktoon 2018 en 2019 is besloten dat de focus in 2020 ligt op de samenwerking met Den Haag FM, de organisatie van de Haagse C (de prijs voor Cultuurparticipatie) en de bijbehorende persaandacht. De Haagse C wordt voor de derde keer georganiseerd met als doel Haagse cultuurparticipatie in de spotlights te zetten en de aandacht en het draagvlak hiervoor te vergroten.

In juni 2019 hebben we een expositie en bijbehorende campagne 'Is dit kunst?' opgezet. We gaan onderzoeken of het haalbaar is een vervolg aan deze campagne te geven.

Een ander groot evenement dat in 2020 wordt georganiseerd in nauwe samenwerking met de afdeling M&C is de Haagse Cultuuronderwijs Dag 2020. Met het oog op het afsluiten van twee periodes Cultuuronderwijs op zijn Haags (2013-2016 en 2017-2020) pakken we deze editie groots uit en zal er ook landelijk worden uitgenodigd.

4.5. Ondersteuning afdelingen

In 2020 adviseert en ondersteunt de afdeling M&C ook bij de werkzaamheden van de andere afdelingen. Hiervoor bepalen we op voorhand de prioriteiten op M&C-gebied. De communicatieve waarde van verschillende activiteiten/producten/diensten kunnen het best op corporate M&C-niveau worden ingeschat, omdat we op die manier de boodschap over het jaar kunnen spreiden in termen van: invalshoek, communicatieve aantrekkelijkheid, doelgroepen, budget en haalbaarheid. Elke afdeling heeft een eigen aanspreekpunt bij M&C. Activiteiten die buiten onze eigen organisatie vallen maar waar we wel intensief samenwerken, kunnen rekenen op passende algemene ondersteuning via onze eigen bestaande kanalen.

4.5.1. Subsidieloket

In 2019 heeft de afdeling M&C in nauwe samenwerking met het Subsidieloket een grote doorontwikkeling van het Subsidieloket gerealiseerd. Subsidie aanvragen is hierdoor nog gebruiksvriendelijker geworden. In 2020 zetten we verder in op zichtbaarheid van het Subsidieloket en de projecten en voorstellingen die CultuurSchakel nu al financieel ondersteunt. Deze storytelling moet bijdragen aan een positief beeld over CultuurSchakel via hoogwaardige content zoals video- en beeldmateriaal, achtergrondinformatie en een 'uitgelicht'-functie. In 2020 leggen we ook weer focus op de regeling *Geld voor je kunst!*. Door deze laagdrempelige manier van subsidie aanvragen breed te communiceren, willen we nog meer nieuwe doelgroepen bereiken.

4.5.2. Cultuur in de vrije tijd

Voor de afdeling Cultuurparticipatie zijn de M&C-prioriteiten in 2020:

- Kwaliteit van het aanbod op de website.
- Podia voor vrijetijdskunstenaars.
- De Haagse C – de prijs voor Cultuurparticipatie.

- Zichtbaarheid op het UIT Festival Den Haag (i.r.t. start nieuwe seizoen).
- Scholing voor het veld.
- Samenwerking Ooievaarspas via interviews met professionele foto's in elke editie van het Ooievaarsmagazine.
- Jaarlijkse bijeenkomst voor het veld van vrijetijdskunstbeoefenaars en –aanbieders.
- Zichtbaar maken van de 'toppers' via interviews, vlogs, video's en promotiefilmpjes.
- Kennisdossiers op de website.
- Routes voor talentontwikkeling.
- Politieke lobby voor het vrijetijdskunstveld.

4.5.3. Cultuur onder schooltijd

Voor de afdeling Cultuuronderwijs zijn de M&C-prioriteiten in 2020:

- Haagse Cultuuronderwijs Dag.
- De productie van een nieuwe (jaarlijkse) brochure met het aanbod voor het voortgezet onderwijs (Expeditie C), met een link naar de website en een online inspiratie/keuzetool.
- Scholing.
- Zichtbaar maken van de 'toppers' via interviews, video's, vlogs.

4.5.4. Cultuuronderwijs op zijn Haags (COH)

In 2019 heeft de afdeling M&C samen met het projectmanagement COH een update van het vierjarencommunicatieplan voor de tweede fase van COH geschreven. Hierin staat hoe we de verschillende doelgroepen kunnen bereiken bij de uitrol van het project. Ook de middelenproductie staat in dit plan benoemd, met onder andere aandacht voor de zichtbaarheid van Kunstenaar in de klas, de realisatie van een magazine en de productie van de jaarlijkse brochure Vonk. Dit communicatieplan voert M&C in 2020 uit in samenspraak met het projectmanagement COH.

4.6. Interne communicatie

De afgelopen jaren heeft M&C de interne nieuwsbrief geprofessionaliseerd en ook een aantal gezamenlijke scholingsmomenten geïnitieerd en georganiseerd (pitchen, online fotografie, LinkedIn/social media). In 2020 zal M&C een opzet maken voor de reguliere personeelsbijeenkomsten om nog meer successen te vieren, praktische informatie te delen en te zorgen voor saamhorigheid.

5. Personeelszaken

5.1. Cao

In 2019 is een flinke start gemaakt met onderzoek naar de overstap van de arbeidsvoorwaardenregeling van de gemeente Den Haag naar een meer passende cao, in het bijzonder de cao-Kunsteducatie. Naar verwachting is het traject nog niet volledig afgerond op 1 januari 2020. Er zal nog enige tijd nodig zijn om instellingsregelingen te herzien en goede afspraken op persoonsniveau te maken. Naar verwachting kan dit traject afgerond zijn medio 2020. De snelheid hangt mede af van het onderhandelingstraject met de vakbonden en overige inspraakmomenten.

5.2. Personeelsformatie

Gezien de vele tijdelijke subsidies voor CultuurSchakel is flexibiliteit van groot belang. Na de overgang van cao kunnen knopen doorgehakt worden over de omvang van de flexibele schil, de diverse contractvormen hiervoor en eventuele andere constructies. De bepalingen in de nieuwe cao en de gewijzigde wetgeving (WAB), alsook de verwachte regelgeving rond het inzetten van zzp'ers eind 2019 zullen hier de kaders voor vormen.

5.3. Zzp'ers

De wet DBA, bestemd voor het bepalen van de arbeidsrelatie met zzp'ers, wordt niet gehandhaafd tot 1 januari 2020, tenzij er sprake is van evident misbruik. Verwacht wordt dat de wet bijgesteld of vervangen wordt. Als dat het geval is, zal al eind 2019, met doorloop in 2020 goed in kaart gebracht moeten worden welke werkzaamheden geschikt zijn om te beleggen bij zzp'ers. Eind 2019 kan bepaald worden hoe groot het aandeel van zzp'ers kan zijn in de flexibele schil, afhankelijk van de keuzes in de meerjarenbeleidscyclus eind 2019. De beoordeling van de gezagsrelatie is per 1 januari 2019 al aangescherpt, maar het is nog onduidelijk welke vertaling dat vanaf 1 januari 2020 gaat krijgen.

5.4. Jaargesprekken en opleidingsbeleid

De implementatie van de nieuwe vorm waarin jaargesprekken plaatsvinden is in het najaar van 2019 uitgeprobeerd. Na de eerste ronde jaargesprekken wordt de informatie over de noodzakelijke scholing en individuele ontwikkelingsvraagstukken gebundeld, en wordt dit vertaald naar een meer concreet opleidingsbeleid en –jaarplannen. Dit krijgt in 2020 verder vorm. Omdat in de huidige opzet gekozen is voor jaargesprekken waarbij de medewerkers zelf een grotere regierol op zich nemen, moet het element 'beoordelen' in 2020 meer aandacht krijgen.

5.5. Functiebeschrijvingen

Onderdeel van de overstap naar een andere cao is beoordelen of de huidige beschrijvingswijze en functiewaardering past in de werkwijze van de nieuwe cao. Afhankelijk van de uitkomst van dit traject moet het functiegebouw aangepast worden.

5.6. Arbeidsomstandigheden en veiligheid

- De Risico-inventarisatie en -evaluatie (RI&E) is een doorlopend document dat telkens opnieuw beoordeeld wordt. We evalueren het plan van aanpak opnieuw in 2020 en kijken of er nieuwe aandachtspunten zijn. De BHV training vond plaats in 2019; er moet beoordeeld worden of een herhaling nodig is. Eventueel wordt dit opgeschoven naar 2021.
- De preventiemedewerker heeft twee keer per jaar overleg met de PVT.

6. Begroting

6.1. Begroting CultuurSchakel 2020

A	SUBTOTAAL OPBRENGSTEN	6.000
	<i>Directe opbrengsten</i>	6.000
A.1	Publieksinkomsten (specificatie):	0
	- kaartverkoop, uitkopen, partage etc. in:	0
	- Den Haag	0
	- de rest van Nederland	0
	- het buitenland	0
	- horeca	0
	- verkoop	0
	- overige	0
A.2	Sponsorinkomsten (specificatie):	0
	- algemeen	0
	- projectgebonden	0
A.3	Overige directe opbrengsten (specificatie):	6.000
	- zaalverhuur	0
	- vergoedingen gezamenlijke activiteiten	0
	- diversen	6.000
	<i>Indirecte opbrengsten</i>	0
A.4	Diverse inkomsten (specificatie):	0
	- diversen	0
A.5	Bijdragen uit private middelen (specificatie):	0
	- particulieren (incl. vriendenvereniging)	0
	- bedrijven	0
	- private fondsen	0
	- goede doelenloterij	0
	- diversen	0

B	SUBTOTAAL SUBSIDIES	2.991.683
B.1.1	Meerjarige subsidie ministerie OCW	0
B.1.2	Meerjarige subsidie Cultuurfondsen	0
B.2	Meerjarige subsidie provincie	0
B.3.1	Meerjarige subsidie gemeente Den Haag	
	- Exploitatie	1.824.595
	- Subsidieloket	832.393
	- <i>Geld voor je kunst!</i>	104.464
	- Trend 2019 (schatting)	47.731
	- Trend 2020 (schatting)	30.000
	- <i>Geld voor je kunst!</i> van balans	9.000
B.3.2	Overige subsidies gemeente Den Haag	
	- Uitvoering subsidieloket	95.000
	- Vergoeding verbruikskosten planningsysteem	28.500
	- Subsidie talentontwikkeling	20.000
B.4	Overige subsidies en bijdragen uit publieke middelen	
	<i>Som der baten (A+B)</i>	2.997.683
C	SUBTOTAAL BEHEERLASTEN	571.000
C.1	Beheerlasten personeel (specificatie):	370.000
	- directie	112.000
	- secretariaat	112.500
	- personeelszaken	17.000
	- financiële zaken	87.500
	- overig	41.000
C.2	Beheerlasten materieel (specificatie):	201.000
	- huisvesting	50.000
	- organisatiekosten	70.000
	- algemene publiciteitskosten	0
	- afschrijvingen	25.000
	- automatiseringskosten	27.500
	- planningsysteem culturele uitjes scholen	28.500
	- overig	0

D	SUBTOTAAL ACTIVITEITENLASTEN	2.423.755
D.1	Activiteitenlasten personeel (specificatie):	1.310.000
	- artistieke leiding	0
	- uitvoerende kunstenaars	0
	- collectiebeheer	0
	- talentontwikkeling	0
	- educatie	0
	- expertisecentrum	612.000
	- cultuurparticipatie (incl. binnenschools-buitenschools)	404.000
	- marketing & communicatie	188.000
	- subsidieloket (incl. <i>Geld voor je kunst!</i>)	106.000
	- overig	0
D.2	Activiteitenlasten materieel (specificatie):	1.113.755
	- zaalhuur (voor repetities en uitvoeringen)	0
	- collectiebeheer	0
	- talentontwikkeling	0
	- educatie	0
	- reis- en transportkosten	0
	- specificatie publiciteitskosten	0
	- vergunningen	0
	- expertisecentrum	47.500
	- cultuurparticipatie	57.000
	- marketing & communicatie	49.500
	- subsidieloket (incl. <i>Geld voor je kunst!</i>)	25.000
	- overdrachtssubsidie (incl. trend)	859.755
	- overdrachtssubsidie <i>Geld voor je kunst!</i>	75.000
	- overig	0
	<i>Som der lasten (C+D)</i>	2.994.755
	SALDO uit gewone bedrijfsvoering	2.928
	SALDO rentebaten en -lasten	0
	SALDO buitengewone baten en lasten	0
	EXPLOITATIERESULTAAT	2.928

Resumé personeelskosten	
Totaal personeelskosten (C.1 + D.1)	1.680.000
- waarvan op vast contract	1.314.000
- waarvan op tijdelijk contract	303.000
- waarvan via inhuur (zzp'ers e.d.)	63.000

6.2. Begroting Cultuuronderwijs op zijn Haags 2020

A	SUBTOTAAL OPBRENGSTEN	0
	<i>Directe opbrengsten</i>	0
A.1	Publieksinkomsten (specificatie):	0
	- kaartverkoop, uitkopen, partage etc. in:	0
	- Den Haag	0
	- de rest van Nederland	0
	- het buitenland	0
	- horeca	0
	- verkoop	0
	- overige	0
A.2	Sponsorinkomsten (specificatie):	0
	- algemeen	0
	- projectgebonden	0
A.3	Overige directe opbrengsten (specificatie):	0
	- zaalverhuur	0
	- vergoedingen gezamenlijke activiteiten	0
	- diversen	0
	<i>Indirecte opbrengsten</i>	0
A.4	Diverse inkomsten (specificatie):	0
	- diversen	0
A.5	Bijdragen uit private middelen (specificatie):	0
	- particulieren (incl. vriendenvereniging)	0
	- bedrijven	0
	- private fondsen	0
	- goede doelenloterij	0
	- diversen	0
B	SUBTOTAAL SUBSIDIES	820.335
B.1.1	Meerjarige subsidie ministerie OCW	0
B.1.2	Meerjarige subsidie Cultuurfondsen	0
B.2	Meerjarige subsidie provincie	0
B.3.1	Meerjarige subsidie gemeente Den Haag	410.335
B.3.2	Overige subsidies gemeente Den Haag	0
B.4	Overige subsidies en bijdragen uit publieke middelen	410.000
	<i>Som der baten (A+B)</i>	820.335

C	SUBTOTAAL BEHEERLASTEN	51.900
C.1	Beheerlasten personeel (specificatie):	46.500
	- directie	12.000
	- secretariaat	8.500
	- personeelszaken	8.000
	- financiële zaken	18.000
	- overig	0
C.2	Beheerlasten materieel (specificatie):	5.400
	- huisvesting	3.000
	- organisatiekosten	0
	- algemene publiciteitskosten	0
	- overig	2.400
D	SUBTOTAAL ACTIVITEITENLASTEN	1.168.000
D.1	Activiteitenlasten personeel (specificatie):	878.000
	- artistieke leiding	0
	- uitvoerende kunstenaars	0
	- collectiebeheer	0
	- talentontwikkeling	0
	- educatie	0
	- cultuureducatie op zijn Haags intern	331.000
	- cultuureducatie op zijn Haags extern	250.000
	- lcc'ers	20.000
	- COH experts	277.000
	- overig	0
D.2	Activiteitenlasten materieel (specificatie):	290.000
	- zaalhuur (voor repetities en uitvoeringen)	0
	- collectiebeheer	0
	- talentontwikkeling	0
	- educatie	0
	- reis- en transportkosten	0
	- specificatie publiciteitskosten	0
	- vergunningen	0
	- persoonlijke ondersteuning van scholen en besturen	32.000
	- deskundigheidsbevordering	32.000
	- samenwerking en afstemming	76.500
	- verdieping en doorontwikkeling leerlijnaanbod	0
	- communicatie	119.500
	- monitoring en evaluatie	20.500
	- overig	9.500
	<i>Som der lasten (C+D)</i>	1.219.900
	SALDO uit gewone bedrijfsvoering	-399.565
	SALDO rentebaten en -lasten	0
	SALDO buitengewone baten en lasten	0
	EXPLOITATIERESULTAAT	-399.565

Resumé personeelskosten	
Totaal personeelskosten (C.1 + D.1)	941.500
- waarvan op vast contract	254.500
- waarvan op tijdelijk contract	123.000
- waarvan via inhuur (zzp'ers e.d.)	564.000

6.3. Toelichting op de begroting

6.3.1. Algemeen

Om meer transparantie te verkrijgen tussen de begrotingen van CultuurSchakel en het project Cultuureducatie op zijn Haags, is er voor gekozen om twee aparte begrotingen op te stellen. De realisatie van 2018, de prognose van 2019 en de verwachtingen voor 2020 vormen de basis voor de begrotingen van 2020.

De subsidies en bijbehorende kosten van onderstaande projecten zijn niet meegenomen in de begroting:

- Haagse CultuurAcademie
- Voortgezet onderwijs
- Busvervoer

Hiervoor zijn projectbegrotingen opgesteld.

Daar de kosten hiervan (nagenoeg) gelijk zullen zijn aan de subsidie heeft dit geen invloed op het exploitatieresultaat.

6.3.2. Schatting trend 2019 en 2020

De subsidie voor 2020 kan berekend worden door de subsidie van 2019 te verhogen met de trend van 2019. Helaas is op het moment dat deze begroting wordt opgesteld de trend 2019 nog niet bekend. De trend van 2019 hebben wij geschat op € 47.341. Voor 2020 gaan wij uit van € 30.000.

6.3.3. Personeelskosten

CultuurSchakel volgt op dit moment de CAO voor gemeenteambtenaren, maar is voornemens in 2020 over te stappen op de CAO kunsteducatie. Omdat het overstapmoment nog onzeker is, is in de begroting rekening gehouden met de loonsverhogingen in 2020 conform de CAO voor gemeenteambtenaren.

De voorlopige premiepercentages voor 2020 van het ABP zijn helaas nog niet bekend. Gezien de huidige dekkingsgraad bij het ABP is voorzichtigheidshalve rekening gehouden met stijging van de pensioenpremie 2020.

Per 1 januari 2020 bedraagt de formatie 29,69 fte (2019: 29,44). Hiervan is 21,63 fte (2019: 20,03) in vaste dienst, 5,78 fte (2019: 8,97) betreft personeel met een tijdelijk contract en 2,28 fte (2019: 0,44) betreft ingeleend personeel. Afhankelijk van de behoefte worden daarnaast freelancekrachten ingezet.

6.3.4. Activiteitenbudgetten

Het totale activiteitenbudget bedraagt € 179.000 en is als volgt verdeeld:

Marketing & Communicatie	€ 49.500
Expertisecentrum	€ 47.500
Cultuurparticipatie	€ 57.000
Subsidieloket (incl. <i>Geld voor je kunst!</i>)	€ 25.000

6.3.5. Subsidieloket

De opbrengsten van het subsidieloket zijn gesplitst in meerdere inkomenscategorieën, afkomstig van de Gemeente Den Haag. Er is sprake van een overdrachtssubsidie van € 859.755 (inclusief geschatte trend 2019 & 2020). Dit begroot bedrag komt rechtstreeks toe aan amateurkunst en cultuurinstellingen. Op de balans

worden deze bedragen opgenomen als overdrachtssubsidie, deze vallen niet in het resultaat. Deze gelden zijn uitsluitend bedoeld ten behoeve van het subsidieloket van CultuurSchakel.

In 2020 wordt eveneens € 107.516 (inclusief geschatte trend 2019 & 2020) subsidie ontvangen voor *Geld voor je kunst!*. Hiervan is € 75.000 beschikbaar als overdrachtssubsidie, de rest van de subsidie wordt besteed aan personeelskosten en activiteiten. Daarnaast kan CultuurSchakel een bedrag van € 95.000 (inclusief geschatte trend 2019 & 2020) exclusief btw declareren bij de Gemeente Den Haag ten behoeve van de uitvoering van het subsidieloket.

6.3.6. Cultuuronderwijs op zijn Haags 2017-2020

Van de gemeente Den Haag en het Fonds voor Cultuurparticipatie wordt jaarlijks gezamenlijk € 820.000 subsidie ontvangen voor het project Cultuuronderwijs op zijn Haags 2017-2020 (COH 2). Als gevolg van de uitloop van fase 1 van Cultuuronderwijs op zijn Haags, is fase 2 pas in juli 2017 gestart. De kosten in het eerste jaar waren hierdoor lager dan begroot. Ook in 2018 bleven de uitgaven achter op de begroting, dit kwam met name doordat het gebruik van COH-uren door scholen lager was dan verwacht. Het FCP heeft toestemming gegeven deze middelen te besteden aan het inzetten van COH-experts op de scholen, dit is in 2019 van start gegaan. We verwachten de overgebleven middelen uit 2017 en 2018 in de resterende projectperiode grotendeels te besteden.